

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

ירושלים, ח' סיון, תש"ף
31 מאי, 2020
בתשובתך נא ציין:
תיק מס' 2015-20-0099

לכבוד,

א.נ.,

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

(סימוכין: פנייתך מיום 9/2/2020)

בפנייתך שבסימוכין, ביקשת לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע"), לקבל את הנהלים לפיהם פועלת רשות התאגידים בעניין בקשות לצמצום גירעון של עמותה.

לאחר בירור בקשתך, הריני להשיבך כדלקמן:

רשות התאגידים מפקחת על תאגידים ללא כוונת רווח. תפקידה של הרשות, בין היתר, להבטיח כי עמותה או חברה לתועלת הציבור תתנהל בהתאם להוראות הדין החלות עליה ובהתאם לתקנונה ולמטרותיה, כך שנכסיה ומשאביה משמשות לקידום מטרותיה הרשומות ולטובת הנהנים ממטרותיה.

סעיף 38 לחוק העמותות, התש"ס-1980 (להלן- חוק העמותות) קובע מהם המסמכים שעל כל עמותה להגיש לרשם העמותות. ביניהם, הדו"ח הכספי אשר לגביו קובעות הוראות סעיף 38 לחוק העמותות, כי עמותה חייבת להמציא לרשם לפי דרישתו כל מסמך או מידע נוסף לצורך הבהרת פרטים שצוינו בדו"ח הכספי, או שצריך היה לציין בדו"ח, רשם העמותות רשאי לדרוש כי יוגש לו דו"ח כספי מתוקן שבו יצוינו הפרטים כאמור.

כמו כן, בהתאם להוראות פרק ה'1 לחוק העמותות, מפקחים מטעם הרשם מוסמכים לדרוש מידע ומסמכים מהעמותה, מנושאי משרה בעמותה, מעובדיה ומכל אדם הנוגע בדבר, לשם פיקוח על התנהלות העמותה בהתאם להוראות החוק.

ככל שנמצאו ליקויים בהתנהלות העמותה המצדיקים הפעלת סמכויותיו של רשם העמותות, בשים לב לנסיבות העניין ומהותם, סוגם וחומרתם של הליקויים, ישקול רשם העמותות מתן הזדמנות לעמותה לתקנם, ובמקרים מסוימים יתכן כי העמותה תידרש לחתום על התחייבות לפעול על פי דרישות הרשם, בהתאם למועדים ולאופן שייקבעו על ידו – וזאת כתנאי להימנעות מהפעלת סמכויות על פי החוק.

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

ביחס לעמותות המבקשות/בעלות אישור ניהול תקין, תיקון הליקויים וחתימה על התחייבות לפעול בהתאם לדרישת הרשם כאמור, יהוו תנאי למתן אישור ניהול תקין, או להמשך תוקפו. כך למשל, ובמענה לפנייה שבנדון, במקרים בהם הליקוי בהתנהלות עמותה הוא הגרעון המצטבר של העמותה מהפעילות השוטפת המסכן את המשך תפקודה (לדוגמא כאשר הגרעון עולה על 50% מהמחזור הכספי בנסיבות מסוימות), אז תידרש העמותה, לאחר בחינת הסיבות לגרעון, להתחייב לעמידה בתכנית כלכלית ממשית להקטנת הגרעון ולהגשת מאזני בוחן ומסמכים נוספים לצורך בחינת עמידתה בהתחייבות.

מדיניות זו של רשם העמותות, מפורסמת לציבור בהתאם להוראות סעיף 39א לחוק העמותות במסגרת [חוברת הנחיות להתנהלות עמותות](#), העומדת לעיון הציבור באתר האינטרנט של רשם העמותות.

נוסיף כי יישום המדיניות וההנחיות להתנהלות עמותות העומדות לעיון הציבור כאמור לעיל, מתבצע בהתאם לנוהל פנימי יישומי המתעדכן על פי שיקול דעת הרשם. הנוהל כולל פרטים אודות תהליכי עבודה פנימיים של הרשם, דוגמת גורמים מבצעים וזמני ביצוע, ועל כן מהווה מידע אודות ניהולה הפנימי של רשות, שאין לו נגיעה או חשיבות לציבור מחד, ועלול לפגוע במאמצי האכיפה של הרשות ולשבש את יכולתה לבצע את תפקידה בפקוח על עמותות וחל"צ מאידך.

לאור האמור ומאחר ומדיניות הרשם עומדת לעיון הציבור, לא ניתן למסור את הנוהל הפנימי - וזאת בהתאם להוראות סעיפים 9(ב)(1), 9(ב)(5) ו-9(ב)(8)(א) לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998.

על אף האמור לעיל, מצ"ב נספח א' לנוהל האמור המפרט את הקריטריונים להיקף גרעון בעמותה, המחייב כניסה לתכנית תיקון ליקויים, במסמך בוצעו השחרות לפי סעיף 9(ב)(5) לחוק חופש המידע.

הנני להודיעך כי לפי סעיף 17 לחוק חופש המידע יש בידך לעתור כנגד החלטה זו לבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים, בתוך 45 יום.

תאמר אסדי, עו"ד
מ"מ הממונה על העמדת מידע לציבור
משרד המשפטים